تورکیه جمهوریتی

معارف وکالتی نشریاتندن

عدد : ٤٧

روحیات مقاله‌لری

انکلیزجه‌دن مترجمی

مصطفی رحمی

تأليف وترجمه هیئتنجه قبول ایدلمشدر

استانبول — مطبعهٔ عامره

١٣٣٩ - ١٣٤٢

توركیه جمهوریتی
معارف وكالتی نشریاتندن
عدد : ٤٧

روحیات مقاله‌لری

انكلیزجه‌دن مترجمی
مصطفی رحمی

تألیف و ترجمه هیئتنجه قبول ایدلمشدر

استانبول — مطبعهٔ عامره
١٣٣٩ - ١٣٤٢

مصطفى رحمى بكڭ ديكر اثرلرى :

روحياته مدخل
چوجق روحياتى (« غائوب » ءالمانجه‌دن)
چوجق روحياتى وتجربى پداغوژى (قلاپاره‌د)
قادين - اركك وعرقلر روحياتى
آوروپا ملتلرى روحياتى (آلفره‌د فويه)
تربيوى روحيات لابوراتوارى
طبيعت و انسان
چوجقلر ئه‌وى (ماريامونته‌سوريا)
طاغده بولونمش چوجق (ايتارد)
چوجق ومكتب (جون دووه‌ى)
ايزجيلك (باده‌ن‌پاوه‌ل)
اخلاق
پستالوژى
تيمور وتزوكاتى
اصلاح عرق
آوروپاده يكى مكتبلر
آمريقاده مكاتب ابتدائيه و تاليه
مكتبلرده صحت درنكلرى (انكليزجه‌دن)
چوجق بويوتمك
چوجقلر جنتى (چوجقلر كتبخانه‌سى)
آلتون چفتلك (چوجقلر كتبخانه‌سى)

روحيات مقاله‌لرى

بو رساله‌جكده طوپلانان روحيات مقاله‌لرى ، آمريقا تربيه قاموسندن آلنمشدر . طوپلو ، متكاثف وعملى اولمسى اعتباريله بالخاصه معلم ومربيلرك ايشنه يارايه‌جق طرزده‌در .

***

بوكونكى پسيقولوغلر ، روحياتى : « حالات شعورك تصوير وايضاحى » ديه تعريف ايتمكده‌درلر . تاريخچه‌سى : روحيات ، برفن حالنه هنوز كيرمشدر . اسكيدن روحيات ، نظرى ومابعدالطبيعى بر شكلده ايدى .

يونان قديم عالملرى : « روحك ماهيتى ، منشأى ، كائنات ايله مناسبتى نه‌در ؟ » كبى مابعدالطبيعى مسئله‌لر ايله اوغراشمشلردر . بونلر ، روحك (ازلى) اولديغى فكرنده ايديلر .

مثلا افلاطونه كوره ، روح بشر : پك چوق زمان اول باشقه شكل آلتنده ياشامش وپك چوق زمان صوكراده ينه باشقه شكل آلتنده ياشايه‌جقدر .

اسكى يونان عالملرى ، كذلك ، (روحى شأنيت) ايله (مادى شأنيت)ك باشقه باشقه اولديغى مسأله‌سنى‌ده مناقشه ايتمشلردر . قرون وسطاده وقرون اخيره‌نك نظريات دوره‌سنده‌كى مؤلفلر روحياتى تئولوژى (علم كلام) نقطهٔ نظرندن تدقيق ايتديلر : روحك لايموتيتى ، روح ايله كائنات ماديه آراسنده‌كى مناسبات نه‌در ؟ بونلرله مشغول اولديلر .

اسکی یونانلیلر آره‌سنده آرسطو ، حیات روحیه‌یی تصویره اوغراشدرکه بو، صوڭ پسیقولوژی‌یه اساس وتکمله سبب اولمشدر. بوکونکی (تداعیٔ افکار) نظریه‌سنڭ کوکی ، آرسطونڭ حافظه اوزرینه اولان مطالعه‌سیدر .

آرسطو ؛ حافظه وتیره‌سی (Processus) اوزرینه پك اساسلی مطالعاتده بولونمش وبونك (مشابهت و اتصال) اساسی اوزرینه مؤسس اولدیغنی اوکه سورمشدر .

قرون اخیره‌دن اعتباراً، روحیات؛ مابعدالطبیعیات نقطهٔ نظرندن دکل ، فن نقطهٔ نظرندن تدقیقه باشلاندی . (ده‌قارت) ، « ماهیت شانیت »ی تدقیق ایدرکن مسئله‌یی : « عضویت ایله شعور آره‌سنده نه‌مناسبات بولندیغی نقطه‌سی » نه‌واردیردی . (وتیرۀ انعکاس)ك ماهیتی اوزرینه ایضاحاتده بولوندی . وحیواناتده شعورك موجود اولوب اولمدیغی مسئله‌سنی تدقیق ومناقشه ایتدی . روحك ، جملهٔ عصبیه ایله اولان مناسباتنی نظر دقته آله‌رق مقر روح ، جملهٔ عصبیه مرکزنده (Gland pinéal) در ، دیدی .

پسیقولوژی‌نك ، مابعدالطبیعیات جهتندن زیاده فنی جهتی ایله مشغول‌اولونمغه باشلاندی. وبوبابده‌کی مساعی وتدقیقات، پسیقولوژینك بوکونکی فنی شکلنی آلمغه وبوخصوصده ایلریلمکه سبب اولدی .

اولا (شعور وتیره‌سی) ، اوزون اوزادی‌یه تصویر ایدلدی . بو تصویرلر ، بوکونك شعور وعناصری حقنده‌کی معلوماتی تکمل ایتدیردی . انکلیز (پسیقولوژیست مکتبی) ، روحیاتك بوجهتنك تکمله پك چوق خدمت ایتدی .

(لوق) وبونی تعقیب ایدن بر چوق (پسیقولوژیست)لر :

اطلاع ، فکرلرك تشکلی اوزرینه تجربه‌لر یاپدیلر وبونلری یازدیلر . بو انکلیز مکتبی ، (تداعی قانونی) اوزرینه استناد ایلر . بونك ایچوندرکه بومکتبه (انکلیز تداعی مکتبی) دنیلیر .

آلمانیاده (قریستیان وولف) ۱۷۳۲ ده (پسیقولوژیا آمپریکا) و ۱۷۳٤ ده (پسیقولوژیا راسیونالیس) اثرلرنی یازارق وتیرۀ ذهنیه وروحیه تفرعاتی اوزرینه اوزون ایضاحاتده بولوندی . وبوکا باشقه برچوق مؤلفلرده التحاق ایتدی .

(ته‌ته‌نس) ۱۷۷٦ – ۱۷۷۷ ده وتیرۀ روحیه تصنیفی یاپدی‌که پسیقولوژی‌یه چوق خدمت ایتدی. بو تصنیفی (قانت) قبول ایتدکدن صوکرا هرکس طرفندن قبول اولوندی . حیات روحیه‌یی اوچه تصنیف ایتمشدی :

(ذکا) (حسیات) (اراده) .

بو تصنیف ، بوکون بیله معتبردر .

یکی پسیقولوژینك کتیردیکی فنی ایکنجی تکمل؛ حواس و جملهٔ عصبیه فیزیولوژیسنده‌در . اون طقوزنجی عصرك نصف اولنده ، برچوق مؤلفلر ؛ حواس خمسی تدقیق و مطالعه ایتمشلردر . (وه‌بر) ، لامسه و دیکر حواس اوزرینه ـ فیزیولوژی وطب نقطهٔ نظرندن ـ اثرلر یازدی. فی الحقیقه (وه‌بر)ك مقصدی : جلد احساسی واسطه‌سیله یکی بر دیاغنوستیك اصولی بولمق ایدی .

بعده ۱۸۵۲ ده (لوچ) :

« Medicinishe Psichologie oder Physiologie der Seile » نام اثرینی یازدی . بونده فعالیت عضویه ایله فعالیت ذهنیه آراسنده

مناسبت اولدیغنی اثبات ایتمکه اوغراشدی . (لوج)ك بومطالعاتی (ووند) اله آلهرق :

« Grundzüg der Physiologishen Psychologi. »

اثرنده سیسته ماتیزه ایتدی .

١٨٨٧ ده انکلترهده (Ladd)ك :

« Element of physiological psychology »اثری نشر ایدلدی که بونکله او آنه قدر انکلترهده معتبر اولان عنعنوی روحیات ترك ایدلمش اولیوردی .

بوندن اول انکلتره پسیقولوژیسی (تداعی = آسوسیاسیون نظریهسی) اوزرینه استناد ایدییور و اسکی زمانلردن دوراً کلن مابعدالطبیعیات وعلم کلام مسئلهلریله اوغراشیوردی . (Ladd) ك کتابنده بیله مابعدالطبیعی پارچهلر واردر .

پسیقولوژی‌یی، بویله فیزیولوژی نقطهٔ نظرندن تدقیق پسیقولوژی‌یه اصل فنی شکل ویردیرمکه سبب اولدی : پسیقولوژی ایچونده تجربه اصولی اساس آلندی .

بوکا (علم هیئت عالملری) سبب اولدی: ١٧٩٥ دهانکلتره رصدخانهسی مدیری ، بورادهکی ترصداتك ، باشقهلرینك ترصدلری ایله توافق ایتمدیکنی کوردی . وبونی ، آسیستانك خطاسی صاندی. (١٨٢٠) ده (Bessel : زماناً عدم توافقك مختلف شخصلرده رؤیت قابلیتنك باشقه باشقه اولمسندن ایلری کلدیکنی سویلدی . ومختلف شخصلرك ترصد فرقلرینی کوسترهجك بعض تجربهلر یاپمغه تشبث ایتدی . بو عکس العمل مدتلرینی تدقیق وتعیین مسئلهسی، واسع برتجربه ساحهسی آچدی. و (تجربی روحیات)ك باشلادیغی ایلك صیرالرده (١٨٨٠)،

مختلف شرائط آلتنده عکس العمل مدتلری تحریسی ایله پك چوق اوغراشیلدی .

باشقه بر شکلده تجربی تدقیقاته (Fehner) طرفندن « Elemente der Psychophysik » تشبث ایدلمشدر (١٨٦٠). بوذات ، (شدت احتساس) ایله (خارجی تحریك) آرهسندهکی نسبتی آرادی وصوکرا بونی ریاضی بر دستور ایله افاده ایتدی .

عین زمانده (ووند) « فضا اطلاعی » اوزرینه تجربهلر یاپارق بونی : « Beitrag zur tehori der Sinnenswarnehmung » نام اثرنده نشر ایتدی (١٨٦٢) .

هلمولج ، احتساسات بصریه وسمعیه اوزرینه تجربهلر یاپدیکه ، بوتجربهلر هم فیزیولوژی ، هم (تجربی روحیات) ایچون مهمدی . بوبابده ایکی اثری ١٨٦٢ یه طوغری نشر ایدلدی .

حیات روحیهنك چوق قاراکلق نقطهلرینی تنویر ایدن وحیات روحیهایله حیات غریزیه آرهسنده مناسبتلر اولدیغی میدانه چیقاران بومختلف تجربه وتدقیقلر ، اصولی و اینجه ترصدلر ایله دها ایلریلره کوتوروله بیلیر .

ایلك صیرالرده غریزی وتجربی روحیاته هوس اوقدر فضلهایدی که هرکس اسکی [توصیفی (دهسقریپتیف) پسیقولوژی]دن یوزچویرمکه باشلادی . چوق مؤلفلر ، « توصیفی پسیقولوژی »یی ، تجربی پسیقولوژی ابطال ایتدی ، دیدیلر .

ایلك پسیقولوژی لابوراتواری ، ١٨٧٨ ده لیپزیغ دارالفنونده (ووند) طرفندن ایجاد وتأسیس ایدلدی . لکن طوغریسی شوکه اسکی توصیفی پسیقولوژی ، بوکون تجربی پسیقولوژیده قوللانیلان

بر چوق آلتلرك ايجادينه وسيله اولدى . تجربه اصولى ، حيات روحيه‌نك هرصفحه‌سنه دائر ترصداتده بولونمغه وحادثات غريزه‌يى تدقيقده روحياته پك قيمتلى معلومات كتيرمكه وسيله اولدى . فنى اصوللره مالك تماماً تجربى بر پسيقولوژى ، اون طقوزنجى عصرك صوكرينه طوغرو تشكل ايتدى .

بوكونكى پسيقولوژى، (ووند) ك قورمش اولديغى پسيقولوژيدر.

تصنيف : پسيقولوژى ، مختلف صورتلرده تقسيم ايديله‌بيلير .

پراتيقلك اعتباريله اولا انسان وحيوان روحياتى ، ديه آيريلير .

انسان روحياتى‌ده ايكي‌يه آيريلير : (چوجق روحياتى)، (بويوك انسان روحياتى) .

مرضى قسمنى آيريجه برشعبه مطالعه ايلر: پسى شياترى = امراض روحيه.

اجتماعياتك برچوق شعبه‌لرى ، روحياتله علاقه‌داردر : اقتصادى روحيات ، عدلى روحيات ، الخ . بونلرك هپسنه بردن (اجتماعى روحيات) دنيلير .

لسانيات وصنايع نفيسه مطالعه‌سنده‌، روحيات اوزرينه برمدخل ايله باشلانير .

ديكر طرفدن پسيقولوژى برده شو تقسيماته اوغرار :

ذهنك (تكونى) پسيقولوژى : حيات روحيه‌نك كچيرديكى تكامل دوره‌لرينى ؛

تجربى پسيقولوژى : روحياتك (تكنيق ـ آليات) ه محتاج اولان وتكنيق ايله مطالعه ايديلن موضوعلرى تدقيق ايلر. (تجربى روحيات بالخاصه عكس العمللرك سرعت و اوصافنى ، مختلف اشكال اطلاعى وحافظه‌يى مطالعه و تجربه ايلر) .

توصيفى روحيات : تكونى وتجربى پسيقولوژيدن ـ مه‌تودلرينك باشقه‌لقلرى اعتباريله ـ آيريدر .

تربوى روحيات : روحياتك تربيه ايله علاقه‌دار قسملرينى مطالعه ايلر .

تكونى پسيقولوژى: ذهن وروحك تكاملنى مطالعه ايدر . بونك ايچون بعضاً « چوجوقلغى[1] مطالعه وتدقيق » ايله مرادف اوله‌رق قوللانيلير. دها كنيش معناده ايسه بونده حيوانات روحياتى ده داخلدر. حيات ذهنيه‌نك تكاملنى مطالعه، جملهٔ عصبيه‌يى مطالعه‌يه وابسته‌در . بناءً عليه تكونى پسيقولوژيده ، جملهٔ عصبيه مطالعه‌سى ده داخلدر.

تكونى پسيقولوژينك الك مهم مسئله‌سى: « برذهنى وتيره، ديكرندن كميةً مى يوقسه كيفيةً مى باشقه‌در؟ انسانك شعورى، حيوانك شعورى تيپندن اولوب ده ساده‌جه مقدار و تجربه‌جه مى باشقه ؟ يوقسه انسان شعورى ، حيوان شعورندن بوسبوتون باشقه بر تيپ مى ؟ »

بعض مؤلفلر: «انسانده محاكمه وتجريدملكه‌لرى واردر. حيوانلرده بو ايكى ملكهٔ عاليه يوقدر » ديرلر . (ده‌قارت) : « حيوانلر صرف اوتوماتلردن عبارتدر . بونلرده روح بيله يوقدر . انسان، راسيونه‌ل بر روحه مالك اولوب حيوانلردن بونكله ممتازدر » ديوردى .

(ئه‌وولوسيون = تكامليه) يه دائر تجربيات و تدقيقاتك تكاملى اوزرينه، ده‌قارتك ادعاسنى قبول ايتميانلر چوغالدى. بونلر ديورلركه: « حيواناتك جملهٔ عصبيه‌سى وحواسلرينك تجربه‌لرى طبقى بزمكى كبى‌در. حيوانلرده تجربه‌لرندن استفاده ايله حركت وفعاليتلرينى شرائط خارجيه‌يه كوره اويدوررورلر . »

(تكامليه) نك تكملندن اعتباراً برچوق مؤلفلر ، ده‌قارتك

فکرینی قبول ایتمه‌رك انسانك روحنك ده حیوان روحی نوعندن اولدیغنی وشوقدرکه انسان روحنك دها زیاده (تکمل ایتمش) بولوندیغنی قبول ایتمشلردر. بو بابده پك مکمل بر ایضاح (ریبو) نك « Evolution des idées Générales » کتابنده‌در .

(ریبو) ، افکار مجرده‌نك هر شکلی حیوانلرده تخم حالنده واردر ، دیر .

شمدی فن اوکنده مسئله شودر : انسانی ، حیوانلردن آییران نه‌در ؟

انسانك‌ده کوزلری ، قولاتلری ، الخ حیوانك‌کیلر کبی . لکن فکرت و امیدلری اعتباریله بوسبتون باشقه‌در . انسان : فکرلره ، لسانه ، اختراعه مالك بر مخلوقدر .

انسان ، تکاملده یکی بر یول آچدی. یعنی تکاملی، صرف طبیعته براقمادی. اختراعلری ایله تکامل یوللری آچدی. فن، انسانی، ترقیاتده آچدیغی یول نقطهٔ نظرندن مطالعه ایتمکده دها زیاده اهمیت ویره بولور .

«Hauhouse» اثرنده «روح متکامل — Mind in evolution»: اصطفای طبیعی یرینه فکر واختراع قائم اولدیغی یرده ترقی و تکاملك دها زیاده اولدیغی اساسنی کوسترمشدر .

(عمومی تکامل مسئله‌لری) ، شویله برقاچ مسئله‌یه ارجاع اولنه‌بیلیر :

١ . انسیاقات و بونلرك اصلی نه‌در ؟

٢ . انسیاقات ایله اعتیادات آره‌سنده‌کی مناسبات نه‌در ؟

٣ . لسانك منشأ و تکاملی ؟

٤ . صنایع نفیسه‌نك ، افکار مجرده‌نك، فنی سیسته‌مك منشألری نه‌در ؟

ذهنی تکامل ، متساویاً ومطرداً وقوعه کلمز. کاه سریع ، کاه بطی حصوله کلیر . مثلا بر اجنبی دیلی بللرکن ابتدا سرعتله ایلریلر ، بعده بطائتله ایلریلر . کذلك بر حرکتی اجراده انسان، علی الاکثر، ابتدا سرعتله اوکره‌نیر . بعده بطائتله .

کذلك انسان ، بر فنه باشلانجه مبادیده کوجلکله اوکره‌نیر. بعده قولایلقله .

تکامل ذهنی تیپ‌لری باشقه باشقه اولمغله مکتب چوجوقلرینك هانکی نوع تکامل ذهنی تیپنه مالك اولدیغنه تجربیات وتجاربده بولونمه‌نك لزومنی بو مثاللر آکلاتیر. (تکونی پسیقولوژی) نك ایکنجی پره‌نسیپی شو صورتله افاده ایدیله‌بیلیر :

فعالیت ذهنیه‌نك مرتبه‌لری واردر . یوکسك فعالیت ذهنیه‌نك تکامل ایچون ابتدائی فعالیت ذهنیه لازمدر . مثلا درین ریاضیاته کیرمزدن اول مبادیسی اولان جمع ، طرح ، الخ لازمدر . بوراده تربیوی تجربیات ایچون کنیش بر ساحه واردر : قرائت ایچون اولا الفبا اوکره‌تمك لازممی ؟ یوقسه (اصول ترکیبی) می دها ایيدر : مثلا (ئه‌و) کلمه‌سنی، بواصول ایله اوکره‌تمك ایستره‌ك اولا حرفلرینی دکل طوغریدن طوغری‌یه کلمه‌یی اوکرتمك .

(تکونی پسیقولوژی) نك مدافعه ایتدیکی دستور شودر: بوتون ذهنی تکاملی میدانه کتیره‌ن (فعالیت) در .

(تکاملیه) مسلکی کیرمزدن اول پسیقولوژی ، حیات ذهنیه‌یی بویوك انسانلر طرفندن یاپیلان (ترصد درونی — introspection) نقطهٔ نظرندن تصویر ایدیيوردی. وبو حیات ذهنیه‌یی، بویوك انسانلر: تفکر و مقایسهٔ افکار ایله حکایه ایدیيورلردی . بونك نتیجه‌سی

اوله‌رق : حیات ذهنیه ؛ « افکار ییغینی و تفکر اشکالی » کبی تلقی ایدیلدی .

یکی پسیقولوژی ؛ ذهنی فعالیتك هر صفحه و سویه‌سنی دها درین مطالعه ایتدکجه ، (تفکر) ك ، فعالیت شعوریه‌نك تی‌پیك و غایه‌وی بر شیئی اولمدیغنی میدانه چیقدی . هر شعور ، حتی شعورك (تفکر) درجه‌سنده اولانی بیله بر (حیاته انطباق) نتیجه‌سیدر. بونکله تکونی پسیقولوژی ، فعالیت ذهنیه‌نك منشأ و تکاملی سیرینی بوسبتون یکی و پك ایی ایضاح ایلدی .

تکونی پسیقولوژینك دردنجی پره‌نسیپی شودرکه تربیه‌ده پك مهم‌در :

فعالیت ذهنیه‌نك یوکسك درجه‌ده حصوله کله‌بیلمسی ممکن اولدقجه آشاغی درجه فعالیت ذهنیه‌لر کندی کندینه سونمکه باشلار . بوندن شو دستور تربیوی استخراج اولنور: چوجغی ، آشاغی درجه‌ده‌کی فعالیت ذهنیه‌دن یوقاری سویه‌ده‌کی فعالیت ذهنیه‌لره چیقارمغه چوق زورلامایکز . زمانی کلدکجه چوجق ، کندی کندینه چیقار .

بوکا (منفی تربیه دستوری) ده دینلیر . بونك مادی نظیرلری واردر: چوجق ابتدا آیاقلریله‌ده اللرینك حرکتی کبی حرکتلر (یاقالامه) یاپابیلیر . بالآخره اللر ، طوتمه و یاقالامه‌ده تخصص ایلر . آیاق آرتق یاپاماز .

آدام اوغلی‌ده تفکر اصوللرینی ، یکی کشفیاتدن استفاده ایده‌رك یکی یکی دوکر .

بومثاللر ، تربیه ایشلرینی تنظیمده : یکی شیلره تدریجاً کچیلمسنك و اسکی معلومات و حرکات ایله یکیسنك بربرینه باغلانمسنك اهمیتنی آکلاتیر .

(Fonctial — وظیفوی) پسیقولوژی : شعوری ، عناصرینه آییره‌رق هربرینی آیری آیری مطالعه ایدن پسیقولوژی شعبه‌سنه دینلیر . [بوتعبیری (Tiachner) وضع ایتمشدر.] (ویلیام جه‌یمس)ك « پسیقولوژی » و « تربیه وروحیات مصاحبه‌لری » کبی .

(Structural — بنیوی) پسیقولوژی : روحك نه اولدیغنی تام وصحیح برصورتده تصویره چالیشیر .

بوشعبه ؛ بر طرفدن (وظیفوی پسیقولوژی) ایله بر طرفدن‌ده (پسیقو ـ فیزیك) ایله صیقی مناسبته‌ده‌در . اصولی : (طوغریدن طوغری‌یه ترصد) و (ترصد درونی) در. « ئه‌بنیغهاووز »ك «روحیات» کتابی کبی .

برتشبیه یاپه‌جق اولورسه‌ق ، بنیوی روحیات ، ئه‌بنیغهاووزك دیدیکی کبی ـ ئولو انساج آناتومیسی دکل ـ حیات روحیه‌نك آناتومیسی‌در .

(تکونی روحیات ؛ وظیفوی و بنیوی پسیقولوژیلری‌ده احتوا ایده‌بیلیر) .

تربیوی روحیات : روحیات قانونلرینك تربیه‌یه تطبیقندن باحث شعبه‌یه (تربیوی روحیات) دینلیر . بوقانونلر : عمومی ، تکونی ، اجتماعی وفردی پسیقولوژیدن آلنان قانونلردر . بناءً علیه روحیات تربیویه : بوشعبه‌لردن سچیلن وخوجه‌نك ایشته یارایان عملی قانونلردر.

مسئله‌نك کنیشلکی ومعضل‌لکی ، روحیات تربیویه‌نك ـ اوصاف ومحتویاتجه تنوع وتخالفی موجب اولدیغندن تربیوی روحیاتك قانونلری ودستورلری شونلردن عبارتدر، دیمك ممکن دکلدر. تربیوی روحیاتك آلتی اساسی واردر:

١ . تعلیم وتدریس پرەنسیپلری، پسیقولوژیاوزرینه استناد ایلر. تربیەیه عمومی روحیات قانونلری تطبیق ایدیلیر .

٢ . مکتبدەکی مختلف درسلرك ـ قرائت، یازی، حساب، الخ ـ پسیقولوژیسندن هر برینك (وتیرۀ ذهنیه)لرینك تحلیلی وبونك تدریساته تطبیقی .

٣ . چوجقلقدن رشده (آدولت) قدر ، نورمال چوجقلره كوره تكامل ذهنی پروغرامنی ـ تكونی پسیقولوژی‌یی اساس آلەرق ـ چیزملی در. وهر یاشده چوجقلره ویریلەجك معلوماتی سچمك لازمدر .

٤ . عمومی روحیاتك مكتب ایشلرینه دائر اولان ـ قانونلری نظر اعتباره آلنملی در .

بودردنجی مسئله، برنجی‌دن باشقەدر . چونکه بودردنجی مسئله، روحیاتك حادثه وپرەنسیپلری اوزرینه استناد ایلر ؛ بونلرك صنعت تعلیمه تطبیقندن زیاده .

٥ . فردی روحیات : بوراده شخصی فرقلرك ماهیتی ، صورت توزعی ، (نسبت = Corrélation) وبونلرك تربیه خصوصندەکی اهمیتلری مطالعه ایدیلیر .

٦ . اصول تدریس پسیقولوژیسی : مختلف تعلیم اصوللرینی واوکرەنمه شرائطی عامللرینی تحلیل .

بوایضاحاتدن آكلارزكه تربیوی روحیاتك ـ دیكر پسیقولوژی شعبەلرینك احتوا ایتمدیكی ـ کندینه مخصوص مسئلەلری واردر. وباشلیجه اوچ دانەدر :

١ . تربیەنك غایەسی : چوجغی نەیاپمق ایستەیورز ؟

٢ . چوجق، تكاملك هانكی دورەسنده ایسەاودرجەیه كورەتربیه.

٣ . تعلیم وتربیەده اصول تدریس وتربیەیه رعایت .

تربیوی روحیاتك اصل موضوعی ، بواوچنجی مسئلەدر . یعنی مكتب یاشنده ومكتب شرائطی آلتنده اصول تعلیم .

پسیقولوژی : (وتیرۀ روحیه) یی و ذهنی تكاملی مطالعه ایلر .

تربیوی روحیات ، فعالیت ذهنیه قوانین و شرائطنی مطالعه ایلر .

پسیقولوژی ، روحك فعالیت طبیعەسنی وتكاملنی مطالعه ایدر .

تربیوی روحیات ، ؛ هر هانكی معین بر غایەیه وصول مقصدیله اولان روحك فعالیت و تكاملنی مطالعه ایلر .

تربیەنك بر غایەسی واردر . بو غایەیه طوغری چوجغی كوتوروب كوتورەمدیكنی بیلدیرەجك واسطه: (تەست = اولچو = محك)در.

تربیـه اصـوللرینك (ئەقونومیك اولوب اولمادیغنی= آز زمانده اوكرەدوب اوكرەتمدیكنی) آكلامق ایچون تجربەلر یاپمق لازمدر .

تربیوی روحیات : پسیقولوژی ایله (صنعت تدریس) آرەسنده بر متوسط اولوب كندینه مخصوص مسائلی واردر .

آدام اوغلی ، معلوماتی اوزون و زحمتلی تجربەلر سایەسنده ألده ایتمشدر . چوجغی بو اوزون و زحمتلی یوللردن قورتارمق ـ عرقك تجربەسنی قیصه یولدن ألده ایتدیرمك ـ لازمدر . ایشته چوجغه، بو قیصه یولی كوسترمكده رهبر ، تربیوی روحیات مسائلندندر .

تربیوی روحیات درسلری ناصل اولملی ؟

١ . عمومی روحیات قانونلری آكلادلدقدن صوكرا بونلردن عمومی تعلیم و تدریس اصوللری استخراج ایدلملی .

٢ . فعالیت ذهنیه قانون اقتصادیسنی (آز سعی وزمان ایلەچوق فائده الده ایتمك) مربیلره كوسترەجك ترصد و تجربەلر تنظیم ایتملی.

٣ . تجربی روحیات معطالرینك اصول تربیه‌یه تطبیق .

٤ . مكتبك ایجاب ایتدیردیكی شرائط آلتنده مكتب چوجقلری اوزرنده تعلیم اصوللرینی تجربی بر صورتده مطالعه ایتملی .

صوك زمانلرده ـ كرك حیوانلرده كرك چوجقلرده ـ سوق طبیعی ایله ایجه اوغراشیلدی . بونلر مربی ایچون پك مهمدر . تربیوی روحیات : سوق طبیعیلرك قابل تعدیل اولمسی مسئله‌سی ایله پك صیق علاقه‌داردر . یكی تحریكلر ویكی سوق طبیعیلر اكتسابنه عائد قانونلر ویا تحریك و سوق طبیعیلری سوندوره‌جك واسطه‌لر نه‌لر اولدیغی اوزرینه دها چوق چالیشمق، چوق ترصد وتجربه‌لرده بولونمق لازمدر.

تربیه و مكتب ایشلرنده بر (میل طبیعی) دن استفاده ایتمك ویا اونی سوندورمك اصوللرینی، فنی بر ترصد ویاتجربه‌یه استناد ایتدیرمك، تربیوی روحیاتك اك مهم مسئله‌سیدر .

اوكرنمك ایچون اوچ اصول واردر :

١ . تجربه و خطا

٢ . تقلید

٣ . یكی فكرلر تشكیلی .

تربیوی روحیاتده بونلرك اهمیتی پك زیاده‌در .

اوكره‌نمكه متعلق فعالیت ذهنیه ، شونلره متعلقدر دنیله‌بیلیر :

١ . تحریك ایله احوال روحیه آره‌سنده ترابط — ترصدده تكنیق واقتصاد .

٢ . احوال روحیه ایله موضوع آره‌سنده ترابط ـ حافظه وتداعیده تكنیق واقتصاد .

٣ احوال روحیه ایله اعمال وحركات آره‌سنده ترابط ـ مهارت اكتسابنده تكنیق واقتصاد .

اطلاع وترصد واسطه‌سیله اكتساب تجارب مسئله‌سنك تكنیق واقتصادی پك ایی مطالعه ایدلمش وبوبابده‌كی تخالفك اسبابی :

١ . حافظه‌لرك خصوصیتی

٢ . ترصدده‌كی مقصد واصول باشقه‌لغی

٣ . اعضای حواسه عائد خطا

٤ . دقت ویا حافظه طارلغی ، قابلیت تلقین

٥ . ترصد ایتدیكی شیء حقنده حركی فعالیت

٦ . دقتك سیالیت و صیچرامه‌سی

٧ . ایضاحده وتطبیقده علاوه اولنان فكرلرك باشقه‌لغی طولاییسیله اولدیغی آكلاشلمشدر . بو یدی مسئله ، تربیوی روحیاتك اك مهم مسئله‌لریدر. ذهنی یورغونلق، اوكرنمك خصوصنده‌كی فردی فرقلر، حفظ الصحهٔ ذهنی ، الخ كذلك تربیوی روحیات مسئله‌لرندندر .

خلاصه ایده‌جك اولورسه‌ق دیه‌بیلیرزكه بوتون تربیوی روحیات مسئله‌لری اوچ شعبه‌یه ارجاع اولنه‌بیلیر :

١ . قرائت ، یازی ، حساب ، الخ كبی درسلردن هر برینك تعلمنه دائر تحلیل .

٢ . بونلری اوكره‌نمكده هانكی اصول تدریسك دها ایی اولدیغی؟

٣ . نتایج محكلری .

مثلا قرائت پسیقولوژیسنی تحلیل ایده‌لم : كوزلرك حركاتنی معاینه، تاشیسقوپ دنیلن آلت ایله سرعت قرائتی معاینه، (آفازیا = معدومیت نطق) . قرائت حفظ الصحه‌سی : حرفلرك بویوكلكی ، كوچوكلكی ، ضیا ، الخ .

قرائت ، يازى ، حساب ، الخ كبى درسلردن هر برنده تدريس اصوللرندن هانكيسنك دها موافق اولديغنى آرامق تجربه‌لرى ايكنجى مسئله‌يه متعلقدر .

درسلردن هر برينك تربيوى نتايجنى اولچمك ايچون محكلر ياپمق ، اوچنجى مسئله‌يه عائددر .

حيوانات روحياتى

(تكامليه‌جى)لرك بايراقدارلرندن داروين ورومانس : «حيوانلرك روحى ، انسانك‌كنه پك مشابه‌در . انسان ، حيوانك مكملى‌در » ديمشلردى . فقط ياپيلان تجربه‌لر ، حيوانلرده شعورك موجود اولديغنى اثبات ايده‌مامكده‌در . (١٨٨٨) ده (loslo) بو بابده تجربه‌لر ياپدى . و نتيجه‌ده حيوانلرك حركاتى (فاتاليته — مجبوريت) نتيجه‌سى اولوب (شعور) نتيجه‌سى دكلدر : طبقى مقناطيسك ايكنه‌يى جذب ايتمسى كبى ، ديدى .

حيوانلرك حركاتى ، نباتاتده‌كى (تروپيزم) [٠] نوعندندر ، دنيلدى . انسان ايله حيوانلرك بالخاصه اعضاى حواس بنيه‌لرى فرقلى اولمغله حيوان روحى ايله انسان روحى بر برندن باشقه‌در .

حيوانلرى ، (مه‌قانيك)لكدن آييران ايلك شى : (غدا احتساسى)در . حيوان بونكله يني‌له‌جك و ينلميه‌جك شيلرى بيلير ، آرار . شامه ، بو (غدا احتساس)ندن مشتق اولوب بعض حيوانلرده پك يوكسكدر .

[٠] مثلا قارانلق بر اوطه‌يه بر صاقسى چيچك قويسه‌ق و پنجره‌ده كوچك بر دليك براقسه‌ق نبات ضيا طرفنه دونير . بوكا (تروپيزم) حادثه‌سى دنيلير .

١) حشرات ، غدا قوقوسنى اوزاقلردن طويار . بونلرك شامه‌سى ، لواحق لامسه‌سى يعنى بوينوزلريدر . بو بوينوزلر ، حشراتك الك مهم اطلاع واسطه‌سى اولوب كسرسه‌كز ارتق اطلاع پيدا ايده‌مز .

٢) كوپكلر و قارينجه‌لر ، اوزاقدن بر قوقونك نه اولديغنى تحليل ايدرلر .

سامعه‌سى ، باصره‌سى ، شامه‌سى انساندن دها كسكين اولان حيوانلر پك چوقدر .

حيوانات روحياتنك الك انترسسان فصلى : حيواناتك نه‌صورتله اوكرنديكيدر . انسان حركاتنى ، تجارب سابقه‌سيله ياخود تخطراتى ايله تعديل ايدر . حيواناتده بو تخطر يوقدر . بونك ايچون هر هانكى بر حركتى ، حيوانات ، پك كوچ و بطائتله اوكرنير .

(انسانلرده انسياقى حركتلر (يعنى سوق طبيعيلر) ، فكرلره مترافقدر . حيواناتده سوق طبيعيلرك هيچ بر فكره مترافق اولماديغى ظن ايدلمكده‌در .)

عمود فقريلى حيوانلردن بعضيلرينك سرعتله اوكرنمسى ايسه بونلرده (تخطر) ك رشيم حالنده موجود اولديغنى كوسترمكده‌در .

لسانه مالك اولماملرى ، حيواناتده افكار مجرده‌نك تكاملنه مانع اولمقده‌در . حيوانلرده فكرلرك ، شعورلرى اوزرينه تأثيرى محدود اولمق سببيله حيات هيجانيه‌لرى كذلك تكامل ايده‌مامكده‌در . انسانك شخصى و اجتماعى حسيات وهيجاناتى ، حيواناتده پك درين تعديله اوغرامشدر . چونكه حيوانلر ماضى و استقبال حقنده هيچ بر فكره مالك دكلدر .

حيوانات روحياتنى مطالعه‌نك امر تربيه‌ده شو فائده‌لرى واردر :

١) حیواناتی مطالعه ایتمك، اوكره نمه نك مختلف مه تودلری اولدیغنی میدانه چیقاریبور و انسانی تربیه ایتمك خصوصنده بو مختلف مه تودلری نظر دقته آلمق لازم اولدیغنی آكلاشیلیور .

٢) فكر و فكرته مخصوص انطباق (آداپتاسیون) لر ، یالكز انسانه مخصوصدر . بونلر انسانك – اویون و تمایلات كبی – طبیعی فعالیتلرینه ربط ایدلمسی لزومنی آكلاتیر .

٣) حیوانات روحیاتی مطالعه ، پك كنیش تجربه ساحه سی آچمشدر . بو سببله تكامل ذهنی یی مطالعه ایچون پك اینجه مه تودلر بولونمشدر . بو مه تودلر ، تكامل ذهن بشر ایچونده ، بر درجه یه قدر فائده لی در .

چوجق روحیاتی

چوجق ، « كوچك آدم » اولمایوب بوسبتون باشقه تیپ در . اطلاع ، محاكه و دقت نقطهٔ نظرلرندن چوجق ، بویوك انساندن نه صورتله آیریلیور . بو مسئله یه جواب ویرنجه روحیاتی آكلامش اولورز . چوجق روحیاتی مطالعه سی ، مكتب و تربیه ایچون فائده لی اولمقله برابر ، بذاته ده فائده لی در : چونكه روحك تكاملی صفحه لرینی كوسترر .

چوجق روحیاتنك اك مهم مسئله لری شونلردر :

١ . چوجغك مختلف ملكه لری ، بویوك انسانك كندن نه صورتله آیریلیر ؟

٢ . مراهقه دوره سنه قدر كچن مدت ظرفنده چوجقلرك ذهنی حیاتنده وقوعه كلن مهم تحولات و تبدلات نه لردر ؟

٣ . بو تحولات و تبدلاته باشلیجه اسباب نه لردر ؟

سوق طبیعی لر جهتندن چوجق و بویوك انسان پك فرقلی دكلدرلر . (یالكز بالغی تمیز ایدن جنسی سوق طبیعی ، چوجقده هنوز یوقدر.) چوجقده ، بویوك انسانده ده مختلف سوق طبیعی لر قویلكی درجه سی ، تظاهرلری شكلی ، واعتیاد واسطه سیله دوچار تعدیل اوله بیلملری درجه سی بردر. تجربه یه مالك اولمدیغی ایچون چوجغك سوق طبیعیسی ، عمومی وغیر معین برصورتده تظاهر ایلر .

سوق طبیعیلرله بدن و جملهٔ عصبیه نمالری آره سنده (نسبت = corrélation) موجود اولمقله سوق طبیعیلر بر ترتیب وانتظام داخلنده طوغار . بر سوق طبیعی طوغوب قیصه بر مدت قالدقدن صوكرا یرینی دیكر سوق طبیعی یه ترك ایلر . هر بر سوق طبیعی نك صفحه سی ، مدتی؛ چوجغك بدناً ایی اولمسی درجه سیله متناسب در. سوق طبیعیلرك غایه سی: مادی احتیاجلری تطمینه معطوفدر . بعده ارزولر وهیجانلر اویانیر . هپسی (أنا) سنه معطوفدر . بلوغ دوره سیله (غیراندیشلك) دوغار . سوق طبیعیلری چوغالوب تكامل ایتدكجه ، چوجق ده تكامل ایتمكده در. سوق طبیعلردن هر برینك اولا (مادی) جهتی، صوكرا (هیجانی) جهتی ، دها صوكرا (فكری) جهتی تكامل ایلر . طاردن باشلایوب كنیشلر . بو صفحه لر ، بر برندن – تك بر سوق طبیعی نك تكاملنده بیله – تماماً فرقلی و آیریلش دكلدر . سوق طبیعیلرك تكامللری مدتی مختلف در ؛ فلان سوق طبیعی فلان یاشده ، فلان سوق طبیعی فلان یاشده حاكم در : مسئله نك بو جهتی پك معضل در .

بوتكاملده تربيه‌نك كورديكى رولك اهميتى : حصوله كلن تحول وتكامل (تكمل درونى) نتيجه‌سى مى؟ يوقسه محيطك تأثيرى نتيجه‌سى مى بوكا تابع در. بوكونكى روحياتجيلر بونلرك هرايكيسنك‌ده مهم اولديغنه قانع در . هرأيى سوق طبيعى وانتره طوغدقجه بونى ممارسه ايتديره‌رك يوكسلتمك وتربيه ايتمك لازمدر . بوبابده چوجق انتره‌لرى ، مربى ايچون پك قيمتلى در . هرانتره طوغنجه اونى تربيه ايلر (*)

دقت؛ علاقه = انتره ايله أل‌أله كيدر . چوجق دقتى ايله بويوك انسان دقتى آره‌سنده‌كى فرق ، هربرينك انتره‌سنك آيرى آيرى شيلر اوزرينه مركوز اولمسندندر. چوجغك علاقه‌سى ، طوغريدن طوغرى‌يه سوق طبيعى نتيجه‌سيدر . بويوك انسانك علاقه‌سى ايسه (تربيه) و (اعتياد) نتايجندن متأثردر .

كوچك چوجغك دقتنى اولا كنديني علاقه‌دار ايدن شى ، جلب ايلر. ايلك اول چوجغى علاقه‌دار ايدن شىء: پارلاق رنكلر ، متحرك اشياء ، اى ييه‌جكلر ، اويونجاقلر ، اويونلردر .

سوق طبيعيسى تكامل ايتدكجه ذهنى‌ده تكامل ايله محيطنده‌كى اشيايى ، (كلمه)لرله ادراكه باشلايه‌رق ، صوكرا مجرداته وثروت يايمق ايچون لازم مه‌تودلره قدر آكلار .

چوجق روحنك ديكربر وصف بارزى : قرارسزلق‌در . دقتى ، پك قيصه برآن ايچنده برماده و فكردن ديكرينه كچر . چوجق عقلنه كلن هرشيئك تأثيرى آلتنده‌در . شعورنده طوغان جاذبه‌دار شيلردن هيچ برينه مقاومت ايده‌مز .

(*) انتره‌لرك طوغيش ترتيبى ايچون (عصرى تربيه ومعارف) كتابمزك « تربيه ومعارف روحياتى » نصانه مراجعت .

چوجق بيودكجه ، دقتنك قوت و امتدادى‌ده تزايد ايدر . (اطلاع) ده‌كى تحول ، اوچ شى نتيجه‌سيدر .

١ حيات ذهنيه نسبتنك تناقصى

٢ اطلاعلرده‌كى وضوحك تزايدى

٣ اطلاع ساحه‌سنك طارلغى

چوجق ، (حاسى) و (حركى) در . بونك ايچون حيات ذهنيه‌سنده پك چوق (اطلاع) لر واردر. بويويوب اكتساب تجارب ايتدكجه ملكات ذهنيه‌سى تكمل ايله ذهنى برشيدن ديكر برشيئه سرعتله آتلامايه‌رق ، برشى اوزرنده اوزون مدت طوره‌بيلير . دقتك برشى اوزرينه تثبيت ايديله‌بيلمسى (اطلاع) لرك مقدارينى آزالتمغه سبب اولور . تجربه ايله آكلاشلمشدركه محيطنده‌كى متعدد شيلرى چوجق ، بويوك انساندن دها زياده كوروب ايشيديور . فقط ، بالضروره ، چوجغك كيلر مبهم ونا تمامدر. انجق دقتى تثبيت ايده‌بيلمك ايله‌دركه اطلاعات ، واضح و معين اوله‌بيلير . اون آلتى ياشنده‌كى چوجق ، آلتى ياشنده‌كى چوجقدن حواس اعتباريله ايكى مثلى قوتلى در. حياتده تجربه‌سى چوغالدقجه ، حواسى‌ده تكمل ايلر . مكتب ، اون آلتى ياشندن آشاغى چوجقلرك حواسنى تربيه ايده‌جك وسائط وممارساتى تأمين ايتملى در .

بويوك انسان ايله چوجق؛ مخيله‌لرى اعتباريله‌ده فرقلى در. چوجغك مخيله‌سى پك جانلى در ، و مخيله‌سنى دها زياده استعمال ايلر . هركس بيليركه چوجق ، كندى مخيله‌سنك محصولى اولان شيلرله حافظه‌سى محصولى اولان شيلرى بربرينه قاريشديرير . سكز ياشندن آشاغى چوجقلرده بو (قاريشديرمه) پك چوقدر .

اغلب احتماله کوره چوجقلرك يالانلرينك مهم قسمی بو (قاريشديرمه) نتيجه‌سيدر . بوكا ايكی شی سبب اولمقده‌در :

١ . چوجقده (اويون حياتی) نك پك جانلی اولمسی .

٢ . (اويون حياتی) ايله (حقيقی حيات) ك بر تفريقی لزومندن شعوردار اولمامسی .

تجربه و قوای اطلاعيه‌سی تكمل ايتدكجه بو (قاريشديرمه) وبناءً عليه يالانلرده آزالير .

بويوك انسان ايله چوجق ذهنلری (عيانی ـ مجرد) شيلره عائد نقطهٔ نظردن‌ده آيريلير . هنوز كماله كلمامش اولان چوجق ذهنيتی مجرد شيلره ايرمز . عيانی لكدن مجرداته طوغری ايلريلر . بو تكامله الڭ زياده خدمت ايده‌جك شی : هم شفاهی هم تحريری طرزده لساناً تكمل ايتمسيدر .

چوجغك ياشی ايلريلدكجه حافظه‌سی ده دكيشير . (بلا واسطه حافظه) قوتی اون بش ياشنه قدر تزايد ايلر . (منطقی حافظه) قوتی ، (ربطسز وترتيبسز حافظه) دها واسع مقياسده ايلريلر .

دماغ تمی ايتدكجه دقتی تمركز وتجاربی تكرار ايده‌بيلمك قوتله‌شير ؛ وبونلرك هر ايكيسی ده موضوعی تثبيت ايتمكه ساعی‌در .

حافظه‌نك تكملی : عيانی ، حاسی ، حركی اولان شيلردن باشلايه‌رق مجرداته طوغری كيدر . حافظه تربيه‌سنده بونی نظر دقته آلملی‌در . اولا عيانی ، صوكرا حاسی ، صوكرا حركی دها صوكرا تجريدی شيلرله حافظه‌يی تكامله اوغراشملی‌در .

محاكمه : بويوك انسانك محاكمه‌سی (صحت) اعتباريله باشقه‌در . چوجغك محاكمه‌سنك طوغری اولمامسنه برچوق سببلر واردر . محاكمه

ايچون فكرلر وبونلری بربرينه ربط ملكه‌سی لازمدر . بو ملكه‌لر ، انجق نمای دماغ وتجارب ايله حصوله كلمكده‌در ، كه بونلر هنوز چوجقلرده يوقدر . دقت وحافظه‌سنك خصوصيتی‌ده محاكمه‌لرينك عدم صحتنه باعث اولمقده‌در : ايی محاكمه ايچون (دقت متمركزه) لازمدر . بو ، چوجقده يوقدر . كذلك ايی محاكمه ايده‌بيلمك ايچون (تحليل) ملكه‌سی لازمدر . چوجقده بو تحليل ملكه‌سی‌ده يوقدر .

چوجغك اطلاعات تجربه‌سی ، ملكات ذهنيه‌سی ولسانی اوزرينه قونترولی ، دقت ملكه‌سی ، حيات روزمره‌سنه عائد تجربه‌لری نه‌قدر چوغالير وقوتلنيرسه ، محاكمه ملكه‌سی‌ده اوقدر قويلشير . تربيه ، بونلردن هر برينی چوغالتمق وقوتلنديرمك مجبوريتنده‌در .

حيات هيجانيه نقطهٔ نظرندن چوجق ايله بويوك انسان آره‌سنده پك فرق يوقدر . جنسی حياته عائد هيجان استثنا ايديليرسه ، ديكر حسياتك هپسی چوجقده‌ده واردر ؛ شوقدركه پك ابتدائی برشكلده‌در .

چوجقده (نهی = Inhibition) يعنی ارزوسنه قارشو طورمق قوتی يوقدر . حسياتنك ، بويوك انسانك‌كندن دها شديد اولمسی بوندندر .

چوجغك حسياتی ، بويوك انسانك‌كندن دها چوق زياده متحولدر . سببی ، دقتنك پك متحول اولمسندندر . چوجغك حسياتی ، بويوك انسانككی قدر معضل دكلدر . چونكه بو ، يالكز سوق طبيعی‌سی نتيجه‌سيدر . حالبوكه بويوك انسانك حسياتی و هيجاناتی اوزرينه اعتيادات و (جنسی هيجانلر) ده تأثير ايتمكده‌در .

تربيه‌نك وظيفه‌سی : فرد وعرقه مضر اولان ميل و حسلری نهی فرد وعرقه فائده‌لی اولانلری ، (حال وحركت) واسطه‌سيله ،

تقویه ایتمك و (محاسبهٔ نفس = Seif-control) حسنی تکمل ایتدیرمك ؛ وایده آله (هیجانی برشمه‌ورنك) ویردیرمكدر . ایده آل ، انجق بوصورتله‌درکه بر (وظیفوی قیمت) ه مالك اولابیلیر . ایده آله بونی ویره‌بیلمك (مخیلهٔ مبدعه) سایه‌سنده ممکندر .

صاغلام بردین واخلاقك اساسی ، چوجقلقده قورولمقله برابر ، چوجقده هنوز صاغلام دین و اخلاق حسی یوقدر . بونلرده‌دالدن داله‌در. بوکا ، دین حقنده درین تفکر و ملاحظه‌یه اهلیتسزلکی واخلاقده‌ده بر (طور وحرکت) انتخاب ایده‌مامسی سبب اولمقده‌در. چوجق ، دین واخلاقده زیاده اطرافنده‌کیلری زیاده‌تقلید ایلر .

چوجغك (حقلی) (حقسز)دیه ویردیکی حکملرصرف (انفسی) در. انجق کوره‌جکی نتیجه‌یه کوره ، (حقلی) و (حقسز)، دیر. (آنی) نتیجه‌یه کوره حکم ویرر .

تربیه : دین ، اخلاق ، طور وحرکت خصوصاتنده چوجغه ایی یوللر انتخابنده یاردیم ایتملی وبویوللرده ایی اعتیادلر ایدینمکه واسطه اولملی‌در . (٣ ـ ١٢) یاش آره‌سی ، اعتیادات اکتسابی ایچون اك صاعد چاغ‌در. چوجقلق دوره‌سنده اك ایی اعتیاد اکتساب ایدیله‌جك شی : حرکی وذهنی ایی‌اعتیادات الده ایتمکدر. فقط اعتیاداتی‌اوطرزده ایدینملی‌درکه یکی‌شیلره تطابق‌ایتمسی‌ده ممکن اولسون. (اعتیاد ایدینمه) ملکه‌سی‌اوصورتله تربیه‌ایدلملی‌درکه‌چوجق، یکی‌شرائطه‌ده آلیشیویرسین. انسان ایچون بو ، پك مهم‌در . بوده انجق چوجقلقده ألده ایدیلیر .

بالغ روحیاتی

چوجقلق دوره‌سنك نهایت بولدیغی نقطه‌ده مراهقه دوره‌سی باشلار . مراهقه‌دن صوکرا بلوغ کلیر. بونلر ، اقلیمه کوره دکیشیر: بلوغ علی‌العموم قیز چوجقلرنده ١١ ـ ١٢ وارکك چوجقلرنده ١٤ـ ١٥ یاشنده‌در .

بلوغ دوره‌سی کلنجه چوجق ، آناتومی وفیزیولوژی نقطهٔ نظردن اولدیغی قدر پسیقولوژی اعتباریله‌ده پك مهم تحوللره‌اوغرار. بالغ حالت روحیه‌سنك اك ممتاز وصفی : (مناوبه‌لی وپك وقارلی) اولمسی‌در .

بالغك روحی، تحریك وحرکاته محتاجدر؛ بدننك ممارسه واسپوره محتاج اولدیغی کبی .

متمادی صرف جهدده بولوناماز . جهد قابلیتی ، متقطع جریانلی منبعلر کبی‌در : زمان اولور ، پارچه‌لانیرجه‌سنه چالیشیر . وبوسعی ، برتنبللك وساعتلرجه اویقو تعقیب ایلر . حاصلی حالت روحیه‌سی ، مناوبه‌لی‌در. شمدی اك یوکسك امید وهیجانلر ایچنده یاشامقده ایکن برآن صوکرا اك قاراكلق امیدسزلکلره دوشیویریر. انتحار فکرلری، بویوك ـ مشهور آدم اولمامق خلیاسی مناوبةً ذهنندن کچر .

بالغده وقار حسی پك قوی اولمغله اك کوچك شیلردن متأثر اولیویریر ؛ تحقیر ایدلدیکنی ظن ایدر .

بلوغ دوره‌سی ایله برابر انسیاقات اجتماعیه‌ده طوغار . فقط بوده مناوبه‌لی‌در: کاه اك طار ئەغوئیزم حسی آلتنده ، کاه جمعیت اوغرنده فدای نفس حسی آلتنده یاشار .

بلوغك ايلك دوره‌سنده بالغ ، مقابل جنسندن نفرت ايلر :: قيزلر ، اركك بالغلری قبا بولور. اوغللرده قيزلری دلی وحوپپا بولور. بوايلك دوره تكچوب‌ده اون بش ياشنه طوغری وارنجه بالغ ؛ مقابل جنسی پك جاذبه‌دار كورمكه باشلار وبواثناده مقابل جنس، بالغ اوزرينه پك درين تأثير اجرا ايلر .

قيزلرك بولونديغی مجلسده اوغللر، كنديلرينی كوسترمكه ثوزه‌نيرلر. هرايكی جنس ، مقابل جنسك كوزلرنده ، نظرلرنده ، سسنده ، صاچنده ، الخ بر جاذبه بولور . نهايت بوجاذبه سايه‌سنده مستقبل ارقداشنی سچر . بودورده ارتق مقابل جنسه پرستش ايلر . وانسياقات اجتماعيه‌سی ، هراستقامته طوغری ، تماماً اويانمشدر . چوجقلق دوره‌سنك اويونلری يرينه ، ايش عشقی كلير ؛ جمعيتلر وقلوبلر تأسيسی ، اورالره كيرمه ميلی اويانير .

مستقبل ارقداشنی سچدكدن صوكره اونك هردرلو ارزولرينی يرينه كتيرمكه غيرت ايلر . بالغ آرتق عائله‌سيله ، منسوب اولديغی صنف اجتماعی ايله ، بلده‌سی ايله مغرور ومفتخردر . وطن و مليت عشقی ويريله‌جك اك مساعد چاغ ايشته بوزماندر .

سوق طبيعیٔ اجتماعی‌ايله انسياق‌دينی، بربرينه پك صيقی مربوطدر. پك اسكی زماندن‌بری، چوجق، بلوغ دوره‌سنه كلنجه برطاقم مراسم ياپارلر ؛ و دليقانلیلی ــ وظائف حياته‌متعلق ــ بر طاقم امتحانلره‌سوق ايدرلردی . ابتدائی قوملرده آجيلره و اضطرابلره تحمل و قورقويه غلبه اوزرينه اولان بوده‌نه‌مه‌لر پك شديدايدی. يونان قديمه‌ده‌وروماده دولت، كنجی (صينامه‌خدمتی) نه آليرلردی. قرون وسطااصيلزاده‌لری بلوغ باشلانغجی اولان اون درت ياشنده (ركابدار) خدمتنه آلنه‌رق ٢١ ياشنه قدر بو خدمتده استخدام ايديلير و ٢١ ياشنده اوزون

اوزون چويكلك وبجريكليلك مراسمندن صوكرا شواليه اولورلردی.

يهوديلر كذلك بالغلرك تربيه‌سنه پك اعتنا ايدرلر ، و بالغ ، عملندن مسئول اوله‌جغی دوره‌يه آياق باصديغی آنده برطاقم مراسم‌ياپارلردی.

خرستيان ملتلری بو مراسمی ، ١٢ـ١٥ ياش آره‌سنده، صرف دينی اولان (Confirmation) مراسمی ايله اجرا ايدرلر . [*]

بالغده اجتماعی حسياتك طوغمه‌سی و توسعی ايله حسيات اخلاقيه و دينيه‌سی‌ده درينله‌شير و كنيشله‌ر . دينی حسياته مالك اولميان‌بالغ ، آنورمال‌در . حس دينی سوق طبيعيسنك اويانمه‌سی ، محيطی ايله پك علاقه‌داردر . و بو حسك نقطهٔ اوجی زمانی پك مختلفدر .

حس دينی اويانمسی ، اوغللرده ١٦ـ١٧ ياشلرنده ؛ قيزلرده‌ايسه بر ، ايكی سنه دها اول‌در . حس دينی ايچون بر منحنی (تورب) چيزيلسه ١٦ ــ ١٧ ياشندن صوكرا بر آز افقی كيدر (يعنی طورور)؛ يكرمی ياشنده بردن بره نقطهٔ اوجنه وارير . بو دورده‌كی حس دينی ١٦ ــ ١٧ ياشنده‌كی كبی صرف هيجان اوزرينه دكل ، عقل و محاكمه اوزرينه استناد ايلر . صنعی زورلامه‌لر آره‌يه كيرديكی ايچون حس دينی‌نك سير و تكامل طبيعيسی معلوم دكلدر .

ذكا : بلوغه كلنجه ذكاده بويوييور . اولا حواس و حركت تكاملی ايله علاقه‌دار قسمنی تدقيق ايده‌لم : ١٣ ياشندن ١٩ ياشنه‌قدر سامعه پك كسكين اولوب اصوات موسيقی ، الخ‌يه قارشی بالغ پك متحسسدر . و عين زمانده سسلری، بالخاصه اوغللرك، قالينلاشمغه باشلار . و بعضاً موقةً ، سسنی قونترول قوتنی غائب ايلر . بالغ ، ارزوايتديكی (پرده) دن‌صوت چيقاراماديغنی‌بيلير. اوزمان عمليات‌لازمدر.

---

[*] فرانسزلر ، بو مراسمه (قومونيون) ديرلر . (مترجم)

بالغلرك هانكی نوع موسیقی‌یی سودكلری هنوز تدقیق ایدلمامشدر. یالكز عمومی اوله‌رق اوكه سوروله‌بیلیركه (ریتم) ی سویورلر . وموسیقی عشق ، اون آلتی یاشندن صوكرا قویله‌شیر. صنایع نفیسه‌نك دیكر شعبه‌لری ایچون‌ده حال بویله‌در .

۱۲ یاشندن ۱۵ یاشنه قدر صنایع نفیسه‌یی قارشودن سورلر ، ۱۵ یاشندن صوكرا بالذات نفیس صنعتلری اجرایه عشقلری اویانیر .

آمریقان پسیقولوغلری ۱۲ ـ ۱۵ یاش آره‌سنه ، صنایع نفیسه‌یه (تقدیر = appréciation دوره‌سی) و ۱۶ یاشندن صوكرایه‌ده (افاده و اجرا = Expression دوره‌سی) دیرلر .

الوان حسی قیزلرده ۱۱ یاشنده، اوغلرده ۱۷ یاشنده تماماً تكمل ایتمش اولیور . هر ایكی جنسی‌ده پارلاق رنكلر تحریك ایلر .

حرفت وصنایع مسئله‌سی ایچون چوجقلرك عضله قوتلرینی بیلمك لازمدر . بو ، دنیاموترو ایله آكلاشیلیر (دنیاموترو ایچون : « تربیوی ـ روحیات لابوراتواری » كتابنك ۱۹ نجی صحیفه‌سنه مراجعت) .

پارمقلری قونترول ایدن (تابینغ = اورمه) اوغلرده اون آلتی یاشنده سرعتله تكامله باشلار. (اورمه: تربیوی روحیات لابوراتواری، صحیفه ۲۱ ئه‌والد قرونوسقوبی) . بوسریع ـ (اورمه) قابلیتی ۱۲ـ۱۳ یاشلرنده تناقص ایتمشدی .

۱۵ـ۱۶ یاشنده هرایكی جنسده‌ده ثقلت بدن بر آز توقف ایده‌رك صوكرا یكیدن آرتار . عضلی یورغونلغه مقاومت ، ۱۲ دن ۱۸ یاشنه قدر آرتار: اوغلرده تعب عضلی‌یه مقاومتك حد اعظمیسی ۱۴ـ۱۷ ، قیزلرده ۱۲ـ۱۴ یاش آره‌لری‌در .

(عكس العمل سرعتی) ، هرایكی جنسده‌ده ۱۲ـ۱۴ یاشلرنده بر آز سرعتله‌شیر . ۱٤ دن ۱٦ یاشنه قدر دائما عین حالده ثابت‌در . وبونی متعاقب سنه‌لرده بر آز ایپلشیر .

آشكاردركه هر تجربه‌جی‌نك آیری آیری نتیجه‌لر استحصال ایتدیكی بوتجربه‌لر بر (حركات تربیه‌سی) شه‌ماسی ایچون كافی دكلدر . نمای عمومی‌نك سائر جهتلری نظردقته آلنه‌جق اولورسه بوكونكی متودلرك خطالی اولدیغی بیله آكلاشیلیر . بالغ ، بویوك عضله‌لرینی ممارسه ایتدیرمك ایستر . حال بوكه حیات صناعیه و تجاریه، كوچك عضله‌لرك فعالیتنی وبعضاً فنا وضعیت بدنیه طلب ایلر . وعضله‌لردن یالكز بر قاچنی فعالیتده بولوندیره‌رق دیكرلرینی عطالتده براقیر . عین شی ال ایشلری ایچون‌ده واقع : كوكده وباجاق عضله‌لرینی عطالتده طوتیور وال عضله‌لرینی ـ بویاشده‌كی نماسندن ـ پك فضله تمنی ایتدییور . اسوه‌چك (سلویید) ال ایشلرینك مقصدی ، بوتون بدنی تمنی ایتدیرمك ایسه‌ده بو ، یالكز ال عضله‌لرینی فضله تمنی ایتدیره‌رك دیكر عضله‌لری اهمال ایدییور . اك ایی نما و تربیهٔ بدن : بر چفتلكك متنوع ایشلرینی یاپمقده‌در . بونده بدنك هرعضوی ایچون فعالیت واسطه‌لری واردر .

آمریقالی (ستانله‌ی هال) : « بدنك هر قسمنی تمنی ایتدیره‌جك وسائطی زنجیلرك و وحشیلرك مشغولیتلرنده و چوجقلرك بعض اویونلرنده كوروروز » دیر .

بودوره‌ده ممارسهٔ بدنیه چوق ایيدر . وبویاشده چوجق، نمای بدننه یارایه‌جق ممارسه‌لری پك سور : صویه كیرمه ، یوزمه ، تنزه‌لر ، الخ هب بویاشده اك ایی اصوله ربط اولونه‌جق شیلردر . بوچاغده

بالغ اعضای بدنك تشكلاتی ووظائفی . — آناتومی، فیزیولوژی، حفظ الصحه ایله « جنسی حفظ الصحه‌ده اهمال ایدلمامیلی » علاقه‌دار اولور. بوچاغده بوعلملری اوکره‌نمکدن بویوك برذوق طویار .

ممارسه وبر شیئی استعمال ایتمه عشقی و بو چاغده اك یوكسك درجه‌ده اولان فعالیت حواس ، طبیعت حقنده یكی علاقه‌لر اویاندیریر . دماغك بوچاغده سرعت تکمل سایه‌سنده ـ سببلری ایله برابر ـ مخیله ومحاکمه‌ده برچوق یكی رابطه‌لر حصوله کلیر : شویله‌که کائناتی ، آرتق باشقه دورلو کوره‌رك اونی (الٰهی) حس ایدر .

۱۹ یاشلرنده قیز و اوغللر (زمانی ومکانی نامتناهیت) اوزرینه دوشونمکی سورلر. آثار طبیعتی ترسیمه ئوزه‌نیرلر. طبیعت قارشوسنده کندی کوچوکلکلرینی و عظمت طبیعتی تماماً حس ایدرلر . اجرام سماویه وسما ایله پك زیاده علاقه‌دار اولورلر . کونش ، آی ، ییلدیزلر حقنده دورلو دورلو مخیله‌لر وسمبوللر یوروتیرلر. بومخیلات، حس وافسانه ئورکوسی‌در . رنك وشکل تنوعلریله بلوطلر ، انکلیز شاعری روسکینی اك یوکسك مخیلاته چیقاریردی .

روزکارلر ، بالغه (آرامسزلق ، طوره‌مامازلق) فیصلدار . دکز، ابدیت تلقین ایلر. طبیعت، بالغك کوزلری اوکنه ، وادیلرینك کوزللکلرینی آچار . بالغ او وقت مکتب درسلرینه آز علاقه‌دار اولور. کوکلرده آصیلی کوزل آی‌دن، کتابده‌کی صغوق آیه کیم‌دونر.. کوکلرده‌کی کوزل بلوطلردن،صودن‌ییلان ـ اصطلاحاتله‌طولو ـ بخاره کیم دونر. سمبولیك تناعتلردن ژه‌ئولوژی‌نك قوری سوزلرینه کیم دونر...

لکن زمان کچدکجه ، بالغك طبیعته (کندیلکندن ، بردن ـ Spontané) اولان بوعشقی سونوب یرینه دها صاغلام ـ فقط نفع

اسبابی ایله ـ عشق طبیعت اویانیر . طبیعت نامیه‌یه عین عشق اویانیر: چیچکلره عشق ، بالغلرده کیتدکجه آرتار. بوچاغ، نباتات اوقوداجق اك مساعد چاغ‌در .

بلوغك ایلك دوره‌سنده بالغلر، حیواناتایله‌ده علاقه‌دار اولورلر. بوچاغ‌ده حیوانات درسلری ایچون اك مساعددر. شوقدرکه (عیانی) قسملری اولملی‌در .

تالی مکتبلر طلبه‌سی (بالغلر) : فنونی ، کافی درجه صحت وتفرعات ایله هضم و تمثیل ایده‌مزلر . بوچاغده أنتره : فنون تطبیقیه اوزرینه‌در . یعنی بالغ ، علملرك عملی وتطبیقی جهتلریله علاقه‌داردر . بوچاغده فیزیك درسلری ، اویون و اکلنجه طرزنده اولملی وفیزیك قانونلری، ماکنه‌لریله کوسترلملی . نباتات درسلری ، باغچوانلق و اورمانجیلق طرزنده اولملی .

توزموغرافیا درسلری ، برآزده شاعرانه ومیتولوژیك اولملی .

بالغلر حقنده درین تتبعاتی ایله مشهور آمریقالی (ستانله‌ی‌هال) ، بالغلرك طبیعت حقنده‌کی تکامللرینی درت دوره‌یه آییریر :

۱ . طبیعت حقنده‌کی دینی،شاعرانه،ومنقبه‌وی‌شیلری‌سومك‌حسی.
۲. طبیعت حقنده‌کی (عوام فنی) و مخترعلرك حیاتنی سومك
۳. صناعی اصوللر ایله علاقه‌دار اولمق .
٤. (فن محض) ه عشق . بونادراً ، لیسه‌لرك صوك سنه‌لرندن اول وقوعه کلیر .

بالغلرك ادبیات ولسان علاقه‌سی، صنایع نفیسه علاقه‌لریله پك صیقی مربوطدر . کوچوکلکنده مرامنی (کلمه) ایله افاد ایده‌میه‌رك رسمله‌افاده ایدردی. مع‌مافیه اوزمان‌ده (کلمه) انتره‌سی موجوددی. (ویلیام)، (قونرادی)، (Bullok)، (هنده‌رسون) ، (Kirkpatrik)

نام مؤلفلرك تدقيقاتنه كوره بالغلرده (قرائت) مراقى منحنيسى ١٤ـ ١٥ ياشلرنده نقطهٔ اوجنه وارير و بعده منتظماً ياواش ياواش دوشر.

اوغللرده سركذشت ، تجارت حكايه‌لرى ، ترجمهٔ حال مراقى ١٥ ـ ١٦ ياشلرنده نقطهٔ اوجنه وارير . خيالى شيلر اوقومه مراقى هرايكى جنسده‌ده ١١ ياشنده‌در . فقط بو نوع يازيلرك اك زياده ذوق و مسرت ويرديكى ياش پك مختلف‌در . (هانكى كتابلرى سوييورسكز ؟) استمزاجى ياپيله‌رق آكلاشلمشدركه بالغلر ـ بلكه اونلرك روحنه كوره اولماديغندن ـ قلاسيكلرى سوميور .

بو ياشده صرف ، اسلوب ، قواعد ادبيه نه‌درجه تفصيلاتلى اوقودلملى ؟ بو بابده قطعى برشى دنيله‌مز . مع‌مافيه (قرائت مراقى) دوره‌سنده ، بر پارچه بونلردن ، كوسترلملى‌در . بو دوره‌ده يعنى (اوقومه مراقى) اثناسنده ، هيچ خبرى اولمقسزين ، چوجق ، كلماتجه ، زنكينله‌شير . چوجق ، كلماتجه (لغت اعانه‌سى وقرائتلر ايله) زنكينلشدكدن صوكرا آرتق (قواعد ادبيه) مطالعه‌سى دوره‌سى كلمشدر . بو قواعد ادبيه سايه‌سنده چوجق ، عباره‌ده‌كى صنايع ادبيه‌يى كورور ، تحليل ايلر . مخيله ، مفكره و تجربه‌سى توسع ايلر. بوتون بو واديلرده السنهٔ اجنبيه مطالعه‌سى دخى ياردیم ايتملى‌در. السنهٔ اجنبيه‌دن بو صورتله استفاده ايده‌بيلمك ، اونى غرامر اينجه‌لكلرى تدريساتندن قورتارمقله‌در ؛ غرامر قسمنى ايكنجى درجه‌يه آتمق ايله‌در .

كتابت وخطابت كذلك شايان توصيه‌در. بلوغدن اول، چوجغك دها زياده (شفاهى افاده و خطابت) ملكه‌سى قويلشديرلملى . و زمان كچدكجه ، چوجعك قرائت مراقى آرتدقجه (كتابت)ه تشويق ايدلملى ؛

فقط زورلاماملى . وكتابت ايچون قاره‌لاديغى شيلرى پك قوتلى تنقيد ايتماملى .

بالغلر : حكايه ، نووه‌ل ، شعر يازمغى سورلر. متبذل موضوعلر اوزرينه كتابت وظيفه‌لرى ياپمغى هيچ سومزلر. ادبى الهام وموفقيتلرى ويريلن زمان ايله متناسبدر .

ميستر (Barnes) ك تدقيقاتنه كوره ١٥ ياشنده بيله حقيقت تاريخيه آرامق ذوقى پك ضعيف‌در . فقط (اسم) و (موقع) انتره‌لرى قويدر .

ميس (Patterson ـ پاته‌رسون) ك تدقيقنه كوره ١٢ ياشنه قدر چوجقلرده تاريخ انتره‌سى يوقدر . بوياشه قدر تاريخ درسلرى ، تراجم احوال وتاريخى حكايه‌لره منحصر قالملى‌در. و ١٢ ياشندن صوكرا ، محدود بردوره‌يى أله آله‌رق ، اونى ايى تصوير ايله ياشاتملى‌در .

(Hancock) ك تدقيقنه كوره حسابه عقلى ايرمسى اهليتى ١٢ـ ١٥ ياشلرى آره‌سنده مهم تزايد ايلر . (Lindly) نام مؤلفه كوره ايسه حساب علاقه‌سى ، اوج نقطه‌سنه انجق بوياشدن صوكرا وارير .

جبر وهندسه انتره‌سنك هانكى ياشده اوج نقطه‌سنده اولديغنى كوستره‌جك تحقيقات نتيجه‌سى هنوز موجود دكلدر .

بالغلر روحياتى ، درين بر صورتده تدقيق ايدلميه‌رك پروغرام ياپيلمسى سببيله‌دركه بوكون تالى تحصيلدن كنجلر لايقيله استفاده ايده‌مامكده‌در . پروغرام ياپاركن ، بالغلر روحياتى اساس آلنملى‌در . (آمريقاده بيله بويله شكايت اولنمقده‌در . مترجم)

صحت :

بلوغه كلنجه كنج بدناً وروحاً سرعتله دكيشير . هيجانلرى‌ده

قرارسزدر . اعتیاد وفعالیتلرنده قولایجه تعدیللر حصوله کلیر. سسی قالینلاشیر ؛ الخ . . فقط بوسرعت تبدل ، بو آلت اوست اولمه بعضاً بدنی وروحی خسته‌اقلری موجب اوله‌بیلیر . دوقتور (Francis Berry) ، لوندره‌ده ١١ ـ ١٥ یاش آره‌سنده ١٥٨٠ قیز چوجغنك ادرارلرینی معاینه ایتدی . یوزده اوننك آلبومینلی اولدیغی بولدی . بوکا ، اغلب احتماله کوره ، نما سبب اولمقده‌در . چونکه ١٦ ـ ١٧ یاشندن صوکرا آلبومین مهم مقدارده آزالیور . بوندن باشقه‌بلوغك ایلك سنه‌لرنده بالغلرك صحتی پك نازکدر : بوکاده سبب اولان بلوغ بحرانی‌در . (قاردیاق) وبر طاقم اعصاب و هیسته‌ری خسته‌لقلری کذلك بلوغده‌کی نماعارضه‌لرندن ایلری کلمکده‌در. بودوره‌ده (تردی‌ـ ده‌ژه‌نه‌رانس) ده حصوله کله‌بیلیر . مربیلر بوکا چوق دقت ایتملی‌در. بالغ بو آنده اخلاقی و صحی اعتنالره پك زیاده محتاجدر . انجق بو صورتله‌در‌که بحرانی ، سالماً آتلاته‌بیلیر . بویله یاپاجق یرده ، سقوط ایتمکه مائل ویا سقوط ایتمش مثلا جانی بر بالغی مجازات وبالخاصه‌حبس ایله اصلاحه اوغراشیرسه‌ق اوننك اخلاق دوشکونلکی وجانیلکی تزاید ایدر . بویله بحران بلوغی دوره‌سنده کندنده بو علامتلر کورولن بالغ ایچون ، سجیه‌جه ایی دوست وآرقداشلر بولوب بونلرله دوشوروب قالدیرملی‌در . و بویله بالغ ، درسلردن زیاده (ئه‌نرژی ـ طاقت) صرف ایتدیرن ایشلرله مشغول اولملی‌در .

قیزچوجقلرنده بلوغ دوره‌سی، ارککلردن ایکی سنه اول‌باشلار. بو سببله مثلا ١٣ یاشنده‌کی قیزك عقلی ، عین یاشده‌کی اوغلك کندن دها اولغون‌در . بونك ایچون دخی بو نقطهٔ نظردن اویاشلرده (مختلط تربیه ـ Coéducation) موافق دکلدر. چونکه ١٣ یاشنده‌کی‌اوغلانلرك

ذهنی اولمامش ، وعین یاشده‌کی قیزلرك‌کی ایسه ـ بلوغه آیاق‌باصملری طولاییسیله اولغونلاشمشدر .

بودوره‌ده حفظ‌الصحه ایچون اك مهم اولان : بدنی شیلر دکل ، برچوق هیجانلرك ، انتره وتمایللرك اویانمسی‌در . (غیراندیشلك ـ Altruisme) حسی وملکات فکریه‌نك هپسی اویانیر . بودوره تربیه ایچون پك موافقدر . فقط بوتوافق ایله برابر اك بویوك تهلکه‌بربرینه ملاصق‌در : کرك ذهنی ، کرك بدنی صحتی محافظه ایچون اك بویوك اعتنالره محتاجدر . ذهنی حفظ‌الصحه ، حیاتی براهمیته مالکدر .

بالغه ، شو اوچ اعتیادی آلدیرملی‌در :

١ . اخلاقی بر عکس‌العمل (یعنی بر فنالغه قارشی عکس‌العملده بولونه‌بیلمك) .

٢ . جماعته قارشی اخلاقلیلق ایله حرکت

٣ . موازنهٔ روحیه .

حفظ‌الصحه‌جه اك مهم اولان : حسیات و هیجاناته قارشی نورمال برعکس‌العمل‌اعتیادی‌ایدینمکدر. (امراض‌روحیه پسی‌شیاتری)نك حفظ‌الصحه‌یه اك مهم یاردیمی بوراده‌در . حسیات وهیجاناته قارشی آنورمال عکس‌العمل‌لی ایسه بو ، ذهنی ایچون تهلکه‌لی‌در .

دیکر طرفدن (محاسبهٔ نفس‌ـ Self-control) ده ـ اخلاق‌قدرـ صحت خصوصنده مهم ولازمدر. محاسبهٔ‌نفس وکندینی ضبط ایده‌بیلن چوجق وبالغك نورمال اولدیغنی روحیات کوسترمکده‌در .

(تربیه بنفسه) ده دنیلن (سلف ـ قونترول) شودر :

« برمیلی ، دیکر برمیله تحویل ایده‌بیلمك . »

برعکس العمل ریابرمیل ـ اعتیادات وتربیه واسطه‌سیله ـ باشقه جهته دوندوریله‌بیلیر . بودوره‌نك یك متعدد اولان انتره وعکس العمللری بالغی بدناً وذهناً برباد برحاله آتابیلیر. فقط بوانتره وعکس العمللردن هربری (تربیهٔ نفس ـ سلف قونترول) واسطه‌سی یاپیله‌بیلیر . پسیقولوژی کوسترمشدرکه (سلف ـ قونترول) ك نورمال اصولی؛ انتره و الجالرك استقامتنی چویرمك‌در. انتره‌لری تربیه ایتمك مسئله‌سی، حفظ الصحه ایچون‌ده مهم‌در. بالغلرك انتره والجالری شونلره چویریلملی:

۱ . طبیعتی فعال بر صورتده تدقیق
۲ . آچیق یرلرده ، طاغلرده ، الخ اسپورلر
۳ . مختلف ال ایشلری و هنرلر
٤ . صنایع نفیسه‌یه چالیشمه
٥ . اجتماعی حیات و اجتماعی مؤسسه‌لر ایچون چالیشمه .

بلوغ دوره‌سی ، چوق زمان اول ، ژان ژاق روصونك دیدیکی کبی « جمعیت حیاتنه نسبتله دنیایه ایکنجی کلیش‌در . » بورادەده (اجتماعی انتره) نك تکمل ایتدیره‌جکی ذهنی حفظ الصحه مهم‌در . شخصك (اجتماعی انتره) حسنی توقیف ایتمك طوغری دکلدر . بر چوق عصبی خسته‌لقلر (اجتماعی انتره)نك بوغولمسندن وبوزولمسندن حصوله کلمشدر .

فردك بر مجموعهٔ اعتیادات ایدینمه‌سی وبر (محیط) ه تطابق ایتمسی کذلك صحت ایچون مهمدر . بوکا (موازنه‌سنی آلده ایتمه) تعبیر اولنور. فرد، سویه وموازنه‌سنی کندی بوللی‌در. بویله اولمادیغی، یعنی چوجق مکتب و جماعتك کوستردیکی سویه و موازنه‌ده چالیشمق مجبوریتنده اولدیغی ایچوندرکه بر چوق عصبی خسته‌لقلر وبلکه (ده‌مانس پره‌قوس) دنیلن جنت بوندن کلمکده‌در .

مکتب و جماعتك طلب ایتدیکی شیلری تنقیص ایله، فردی کندی تحمل ایده‌بیله‌جکی درجه‌ده تحمیل ایله (ده‌مانس پره‌قوس) ك اوکی بردرجه‌یه قدر آلنه‌بیلیر .

بالغلر حفظ الصحه‌سنك منفی قسمی: هرهانکی شکلنده اولورسه اولسون ، مضر اعتیادلر ایدینمه‌ملی . کذلك بطائت و طویغوسزلغه آلیشماملی .

بلوغ دوره‌سنده کنجلره صیق صیق اخلاقی وصایاده بولونملی، وبالخاصه حفظ الصحهٔ جنس اوزرینه معلومات ویرلملی در .

مندرجات :

معارف وكالت جليله‌سی حسابنه مطبعهٔ عامره‌ده

طبع ولنان آثار :

طاغده بولونمش چوجوق	مصطفى رحمى بك
چوجوقلر ئه‌وی (ماريا مونته‌سسوريا)	» »
چوجق روحياتی « غانوب »	» »
ابز جيلك	» »
اقتصاديات تاريخی	وهبی بك
فكر جريانلری	يوسف آقچورا بك
چوجق روحياتی وتجربی (بداغوژی)	مصطفى رحمى بك
مكتب وچوجق	» »
اصلاح عرق	» »
مدنيت قديمه‌نك زوالی	ضيا كوك‌الپ بك
يكی طبيعت فلسفه‌سنه مدخل « طبيعی علملرك عمومی نتيجه ومسئله‌لری »	عون‌الرفيق بك
مكتب صره‌لری ايچون ايضاحنامه	
اوروپا ملتلری روحياتی	مصطفى رحمى بك
كوچوك فلسفه تاريخی	مصطفى رحمى بك
بختيارنامه	» »
آلتون چفتلك	» »
اوكسوزلرك باباسی سنالوژی	» »
تيمور وتزوكاتی	» »
هندسه درسلری	حسنی حامد بك

فیئاتی ۷.۵ غروش

معارف وکالت جلیله‌سی حسابنه مطبعهٔ عامره‌ده

طبع اولنان آثار :

کویلی علم حالی	وحید بك
جوجوق باقیمی « حفظ الصحه »	احسان بك
تورك تاریخی ـ ایکنجی کتاب	شمس الدین بك
کمیات موهومه ـ تورکجه قسمی	شکری بك
هندسه‌نك اصول تدریسی	سامی بك
حسابك اصول تدریسی	عمر سامی بك وفوزیه خانم
جوجوق باغچه‌سی رهبری	فائق بك
مفتشلر تعلیماتنامه‌سی	
تورك توره‌سی	ضیا کوك آلپ بك
معارف حقنده لایحه‌لر	
کیمیای عضوی تطبیقاتی ـ ایکنجی قسم	عمر شوکت بك
کرهٔ ارضده نفوس اسلام	مبارك بك
تورك دیلنه مدخل	ولد چلبی افندی
طبیعت وانسان	مصطفی رحمی بك
تربیوی روحیات لابوراتواری	» »
اخلاق	» »
قادین ـ ارکك : عرقلر روحیاتی	» »
روحیاته مدخل	» »
مکاتب ابتدائیه معلملك ومعلمه‌لك امتحانلری تعلیماتنامه‌سی	
مکاتب خصوصیه تعلیماتنامه‌سی	
تورکیاده اورته تحصیل	
کوجك آسیا ـ برنجی جلد	شارل تکسیه ـ علی سعاد بك